

Podgórska-Klawe, Zofia

Zjazd Historyków Medycyny NRD i PRL

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 24/r1, 225-226

1979

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z materiałów przedstawionych na obu Konferencjach wynika, że zastosowanie laserowych źródeł światła, a zwłaszcza laserów barwnikowych, jako źródeł światła wzbudzającego, przyczyniło się do znacznego rozwoju badań ramanowskich na świecie. Od kilku lat liczba ich wzrasta o 100 rocznie i w r. 1978 dojdzie prawdopodobnie do 1800. Główne zainteresowania naukowców kierują się ku badaniom struktury i dynamiki układów krystalicznych, w tym półprzewodników, oraz zjawisk nieliniowych, które pojawiają się w wyniku oświetlenia substancji silnymi laserowymi źródłami światła.

Z referatów wygłoszonych w Moskwie wynika, że badania uczonych radzieckich dotyczą raczej teorii zjawiska i jego odmian, natomiast, jak można sądzić z materiałów przedstawionych w Bangalurze, w innych krajach przeważa obecnie dążność do rozwinięcia zastosowań zjawiska, a zwłaszcza jego niedawno odkrytych odmian do wyjaśnienia struktury molekuł, roztworów bardzo rozcieńczonych i układów o znaczeniu biologicznym: peptydów, kwasów nukleinowych, błon komórkowych. M. in. przedstawiono prace, pozwalające wnioskować o trwałości spiralnego ukształtowania peptydów i kwasów nukleinowych w zależności od kwasowości środowiska i temperatury.

Zwrócono też uwagę, że w ciągu 50 lat czas konieczny do zarejestrowania widma skrócił się z 10^4 sekund do 10^{-11} sekundy i osiągnął granicę określoną przez zasadę nieznaczności Heisenberga. Dalsze skracanie czasu rejestracji staje się więc niecelowe, spowodowałoby bowiem tak znaczne poszerzenie pasm widmowych, że jego rozszyfrowanie straciłoby celowość. Zmniejszenie rozmiarów badanych próbek z 1 cm do 20 mikrometrów pozwoliło skonstruować mikroskop ramanowski, za pomocą którego można chemicznie zidentyfikować i umiejscowić drobne zanieczyszczenia na powierzchni ciał stałych.

Uczestnicy Konferencji w Bangalurze mieli możliwość zwiedzić Instytut Badawczy im. C. V. Ramana, ważny obecnie ośrodek badań nad kryształami ciekłymi. Przy Instytucie tym istnieje Muzeum, przechowujące zbiory naukowe Ramana, dokumenty dotyczące jego osoby, a także przyrządy, za pomocą których dokonał on swego odkrycia. Na trawniku przed Muzeum pogrzebano prochy Ramana. W miejscu tym rośnie pamiątkowe drzewo.

Roman Mierzecki
(Warszawa)

ZJAZD HISTORYKÓW MEDYCyny NRD I PRL

27—29 IX 1978 r. odbył się we Frankfurcie n. Odram pierwszy Zjazd Historyków Medycyny Polski i Niemieckiej Republiki Demokratycznej. Zjazdem tym Polskie Towarzystwo Historii Medycyny i Gesellschaft für Geschichte der Medizin in der DDR rozpoczęły planowaną serię podobnych spotkań; następne będzie organizowane przez polskich historyków medycyny. Celem tych spotkań jest wzajemna informacja o postępach badań nad dziejami rozwoju medycyny w obu krajach, o źródłach i materiałach do tych dziejów w archiwach PRL i NRD, a także nawiązanie współpracy naukowej i wymiana doświadczeń z dziedziny dydaktyki.

Tematem pierwszego Zjazdu była historia związków polsko-niemieckich na polu medycyny. Kierownictwo obrad objęli prezesi obu Towarzystw: doc. Tadeusz Brzeziński — rektor WAM w Łodzi i prof. Dietrich Tutzke — dyrektor Institut für Geschichte der Medizin des Bereichs Medizin w Uniwersytecie Humboldta w Berlinie. Obrady odbywały się w sali poselskiej — odbudowanego ze zniszczeń wojennych — starego ratusza, gdzie pierwszego wieczoru po przyjeździe uczestnicy Zjazdu mieli możliwość wysłuchania trzech — ilustrowanych przezroczami — prelek-

cji na temat historii Frankfurtu n/O i Wydziału Lekarskiego w tamtejszym uniwersytecie, istniejącym do początku XIX w.

Właściwe obrady rozpoczęły się 27 IX częścią oficjalną z udziałem przedstawicieli miejskich władz służby zdrowia. Przewodniczący PTHM — doc. T. Brzeziński — wręczył prof. D. Tutzkę medal Józefa Dietla, wybitny w związku z przypadającą w roku bieżącym setną rocznicą jego śmierci. Medal ten, jak powiedział doc. Brzeziński, może stanowić symbol polsko-niemieckich związków w dziedzinie medycyny, gdyż poświęcony jest wybitnemu polskiemu lekarzowi i patriocie, który odziedziczył nazwisko po niemieckich przodkach.

Część naukową Zjazdu rozpoczął prof. Tutzke referatem, w którym omówił polonika medyczne, znajdujące się w Państwowym Archiwum w Dreźnie. Pochodzą one przeważnie z I połowy XVIII w. Wśród kolejnych 30-tu referatów, wygłoszonych przez polskich i niemieckich referentów, przeważały wystąpienia o charakterze faktograficznym. Było to zrozumiałe na Zjeździe, stanowiącym wstęp do dalszej współpracy obu Towarzystw. Z największym zainteresowaniem spotykały się referaty mówiące o faktach czy źródłach do historii medycyny obu krajów. Spełniły one swą rolę inicjującą, co podkreślano zarówno w dyskusji, jak i w rozmowach kularowych, i co dało asumpt kierownictwu Zjazdu do zapowiedzi następnego spotkania w terminie dwuletnim zamiast projektowanego uprzednio czteroletniego. Wygłoszone referaty ukażą się w druku w specjalnym zeszycie „Archiwum Historii Medycyny”.

Na zakończenie obrad odbyła się konferencja okrągłego stołu na temat *Metodologiczne problemy badań, nauczania i kształcenia kadry naukowej w dziedzinie historii medycyny*. Przewodniczącym konferencji był doc. Romuald Gutt, a dyskusyjnymi: doc. T. Brzeziński, doc. Jan Fijałek, prof. Dietrich Tutzke i doc. Georg Harig. I w tej części Zjazdu wypowiedzi dotyczyły głównie wymiany doświadczeń i informacji o systemach organizacyjnych, przede wszystkim w dziedzinie nauczania studentów. Można więc stwierdzić, że obrady ukierunkowywała słuszna zasada: by móc efektywnie współpracować, musimy się najpierw wzajemnie poznać.

W ostatnim dniu Zjazdu uczestnicy zwiedzili Poczdam i jego muzea. Organizacja Zjazdu była bardzo dobra. Polscy uczestnicy spotkali się z dużą serdecznością i gościnnością gospodarzy. Użyteczność tego rodzaju kontaktów jest bezsporna.

Zofia Podgórska-Klawe

(Warszawa)

SYMPOZJUM ICOHTEC NA TEMAT HISTORII GÓRNICICTWA I HUTNICTWA

Siądme z kolei sympozjum Komitetu Międzynarodowej Współpracy w Zakresie Historii Techniki (ICOHTEC) zorganizowano w Niemieckiej Republice Demokratycznej. Odbyło się ono w dniach 4—8 IX 1978 r. we Freibergu i Reinsbergu z udziałem 76 uczestników reprezentujących 14 krajów (w tej liczbie 3 pozaeuropejskie). Poświęcone było historii górnictwa i hutnictwa, a więc tematyce bardziej szczegółowej niż sympozja poprzednie¹.

¹ O ICOHTEC i jego sympozjum zob.: E. Olszewski: *Powołanie Komitetu Międzynarodowej Współpracy w Zakresie Historii Techniki*. „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki” 1969 s. 217—218; tenże, *Sympozjum międzynarodowe na temat wdrażania postępu technicznego*, tamże 1971 s. 208; tenże, *Zgromadzenie Ogólne Komitetu Międzynarodowej Współpracy w Zakresie Historii Techniki*, tamże 1972 s. 434—435; J. Łukasiewicz: *Międzynarodowe sympozjum na temat wdrażania postępu technicznego w krajach nie będących jego inicjatorami*. „Studia